

Osmič dirkali z garami

V soboto popoldne je na Senici potekala osma Dirka z garami za veliko nagrado Senice. Dogodek, ki ga je organizirala Sekcija ljubitelji starin Gare iz Kulturno-umetniškega društva Fran Saleški Finžgar Senica, je spet združil krajanje v duhu tekmovalnosti in ustvarjalnosti.

MAŠA LIKOSAR

Spodnja Senica – Pred desetimi leti so na Senici ponovno obudili priljubljeno tekmovalnost, katerega korenine segajo v 50. leta prejšnjega stoletja. Takrat je bila dirka z garami že uveljavljena tradicija, ki pa je sčasoma utonila v pozabo. »Odlučili smo se, da ohranimo ta dragoceni del naše zgodovine. Dirke z garami so v preteklosti pritegnile veliko pozornosti, danes pa smo jih posodobili, ne da bi izgubile svoj čar,« je pojasnil Uroš Medar, predsednik KUD Fran Saleški Finžgar Senica.

Papamobil in čebelarji

Gare, nekdanj nepogrešljivo sredstvo za prevoz sena

in stelje, sov sodobnem času postale simbol povezovanja, ustvarjalnosti in inovativnosti. Tekmovalci namreč vsako leto navdušijo s svojimi tematsko okrašenimi vozički. »Tekma je priložnost za spodbujanje domišljije. Imeli smo že Rossijev motor, traktor, pa celo dr. Martina iz Gorskega zdravnika. Letos smo med drugim videli papamobil in čebelarje. Ustvarjalnost ne pozna meja in prav to nas vedno znova navdušuje,« je dodal Medar.

Tekmovalnost se je začelo pred Domom krajanov Senica, od koder so se ekipe, bilo jih je deset, s svojimi garami pognale proti vrtcu na Senici in nazaj. Proga, ki je bila dolga 440 metrov, morala ni bila videti zahtevna, a

štiri metre višinske razlike in zamenjava voznika s so-tekmovalcem na polovici sta predstavljala svojevrsten izziv. Letos je dogodek še posebej zaznamovalo veliko število mladih udeležencev, šest jih je tekmovalo z vozički v ločeni kategoriji, nekateri pa so bili del ekip z garami.

Ohranjanje kulturne dediščine

Andrej Jerič, ki je letos tekmoval drugič, je s svojimi garami in ekipo, ki sta jo obklovala še sin Val in hčerka Nina, znova izstopal in si tako kot lani prislužil prvo mesto v kategoriji izvirnosti. »Letos smo za temo izbrali čebele, medtem ko smo lani predstavljali traktor New Holland,« je povedal Jerič.

V kategoriji izvirnosti je bila druga ekipa Papa Franjo in tretja ekipa Društvo gar Senica. V papeža sta se prelevila Jan Stare in Gašper Križaj, ki sta tekmovala s papamobilom. »Šef nama je dal prost dan, da prideva blagoslovit dogodek,« se je posalil Stare, ki sicer običajno

Otroci so tekmovali z vozički. / Foto: Tina Dakl

Andrej Jerič je s sinom Valom in hčerko Nino nastopil v preobliki čebelarjev. / Foto: Tina Dakl

Jan Stare in Gašper Križaj sta s papamobilom osvojila drugo mesto tako v kategoriji hitrosti kot v izvirnosti. / Foto: Tina Dakl

pomaga pri organizaciji, letos pa sta sez Gašperjem odločila za aktivno sodelovanje.

Agata Trojar, predsednica Kulturnega društva Sejalec umetnosti, sodeluje na dirki vsako leto. »Gare, ki jih uporabljamo, smprejelabsovojem petdesetem rojstnem dnevu. Še danes jih pogosto

uporabljam pri obišnih opravilih, saj je veliko bolj praktično peljati en sam voziček kot dve samokolnici,« je pojasnila Trojarjeva in poudarila, da dogodek ni zgolj tekmovalne narave, temveč tudi način ohranjanja kulturne dediščine. Letos je ob njej tekmoval Vlado Poje,

ki se je dirke udeležil prvič. V kategoriji hitrosti si je prvo mesto pritekla ekipa Kuralt-Krajnik, druga je bila ekipa Papa Franjo in tretja ekipa Jurca. V kategoriji otrok pa je bil z vozičkom najhitrejši Žan Debeljak, druga je bila Evita Medar in tretja Mia Poljanec.

Po pomoč v Varne točke

Otroci in mladi, ki se znajdejo v stiski, lahko pomoč poiščejo tudi v eni od Unicefovih Varnih točk, ki jih označujejo posebne modro-bele nalepke, na katerih je upodobljena smejoča se hišica.

MATEJA RANT

Kranj – »Novo šolsko leto lahko za otroke in mlade pomeni tudi stiske, povezane s spremembo rutine, šolskimi obveznostmi in odnosi z vrstniki, kar vpliva na duševno zdravje,« opozarjajo v Unicefu: Slovenija in dodajajo, da se lahko otroci in mladi, najbolje še preden pride do stiske, po pogovoru in pomoči zatečejo tudi v Unicefove Varne točke. Varne točke so varni, javno dostopni prostori, kot so policijske postaje, mladinski centri, trgovine, knjižnice, lekarne in podobno. V 120 krajih po vsej državi deluje 1113 Varnih točk, v katerih več kot tri

tisoč usposobljenih zaposlenih otrokom in mladim prostovoljno nudi trenutno zaščito, pomoč ali nasvet v stiski oziroma nاپotitev na pristojne institucije, so pojasnili v Slovenski fundaciji za Unicef.

Varne točke je mogoče prepoznati po modrobeli nalepki s smejočo se hišico, ki je nameščena ob vhodu. V preteklem šolskem letu je bilo v Unicefovih varnih točkah več sto obiskov otrok, ki so se znašli v manjših stiskah. »To pomeni, da so se izgubili, da so v Varnih točkah počakali na prevoz domov, da so izgubili ključke, potrebovali pomoč pri domačih nalogah in učenju,

kozarec vode, obliž ...« so razložili v Slovenski fundaciji za Unicef in dodali, da so nekateri prišli tudi po pogovor, nasvete in spodbude ali pa so želeli bolje spoznati, kaj Varne točke pomenijo oziroma nudijo. V Varnih točkah pa so sprejeli tudi otroke in mlade, ki so se znašli v resnejših težavah, kot so medvrstniško nasilje, nasilje in težave doma, strah pred odhodom domov zaradi slabe ocene in težave v duševnem zdravju. Poudarjajo, da morajo odrasli dati otrokom in mladim prostor in občutek, da prisobeni temi ne gre za tabu in da se lahko z njimi o vsem odkrito pogovarjajo, za kar je treba

Varne točke označujejo posebne modro-bele nalepke, na katerih je upodobljena smejoča se hišica. / Foto: Unicef Slovenija

ustvarjati varno in spodbujajoče okolje. »Tudi če je odraslim ob kakšni temi kdaj neprijetno, je mladim morda še bolj. Vloga odraslih je, da presežejo ta neprijeten občutek in odprejo prostor za pogovor,« poudarja Maja Planinc iz Unicefa Slovenija, vodja kampanje Kako se počutiš?, s katero poskušajo normalizirati pogovor

o duševnem zdravju v Sloveniji. »S tem, ko so mladi opolnomočeni, zadovoljni, ozaveščeni in samozavestni, lahko v veliki meri zmanjšamo tveganja, da vsakodnevni pretresi, stiske in težave, v katerih se vsak kdaj znajde, prerastejo v večje težave v duševnem zdravju.«

Med temami, o katerih se otroci in mladi pogostokrat

sploh ne pogovarjajo s starši ali drugimi odraslimi in ki lahko sprožajo stiske, so šolske obveznosti, samopodoba ter zaljubljenost in spolnost, so poudarili v Slovenski fundaciji za Unicef in opozorili, da se te stiske novim šolskim letom še poglobijo. Zato svetujejo, da otroci in mladi Varne točke obiščejo, še preden pride do stiske.